

F L L L E N G U A T G E

Revelar un secret

Els nostres vocabularis de barbarismes no recullen el verb "desvelar". Únicament el d'Aureli Cortiella dona entrada al substantiu "desvelo", per a substituir el qual proposa quatre sèries de mots diferents, d'acord amb els diversos significats amb què pot arribar a ésser usat aquell substantiu, que són *desvetllament / insòmni / cura, vigilància, afany, ànsa / pruja, neguit*, i el de Santiago Pey i Estrany recull el participi adjectival "desvelat", que proposa, és clar, de substituir per *desvetllat*. És el mot que, usat en sentit figurat (podríem dir significat "que no té son a les orelles"), trobem en el cèlebre vers d'Espriu: ... *cul:ca, rica, lliure, desvetllada i feliç*.

Tanmateix, el verb "desvelar", usat en frases com "desvelar un secret", "desvelar un misteri", "desvelar una intriga", etc., és un barbarisme que apareix, no sovint, però de tant en tant en els nostres textos. No és pas cap castellanisme, com algú podria suposar, sinó un gal·licisme que compartim amb el castellà, i que té el seu origen, doncs, en el verb francès "dévoiler". Que

s'hagi introduït en la nostra llengua a través del castellà o directament del francès, és difícil de dir i, al capdavant, indiferent: segurament hi han contribuït totes dues influències. El fet és que "desvelar" és un barbarisme inacceptable, que convé de denunciar, i que ha d'ésser substituït per *revelar* o *descobrir*: *revelar un secret, revelar un misteri, revelar una intriga, descobrir les seves intencions amagades...* Notem que són solucions coincidents amb les del castellà i, de fet, amb les del francès, que usa principalment "révéler", "dévoiler" no usant-se en aquests casos sinó en sentit figurat: pròpiament significar "llevar el vel". El castellà també ha manllevat aquest sentit propi del verb del francès: recordem haver llegit, en la recensió periodística del casament d'una princesa, la frase "la novia fue desvelada", cosa que podria induir a creure que s'havia endormiscat durant la cerimònia. No cal dir que "desvelar", amb aquest significat, és igualment incorrecte en català.

Cal afegir-hi, encara, que hi ha qui no s'està de dir "desvetllar un secret" per *revelar un secret*, cosa que constitueix un disbarat dels més grossos. L'explicació, tanmateix, és ben lògica: en castellà es diu habitualment "desvelar un secreto" i l'equivalent català del verb "desvelar" és, com tothom sap, *desvetllar*.

Albert Jané